

za nekoliko desetaka tisuća vježbača. Prvo s. izgrađeno je 1882 na Streleckom otoku u Pragu, a najveće je ono na Strahovskim Lomima, također, u Pragu. U našoj zemlji prva s. izgrađena su 1922 u Ljubljani i 1934 u Zagrebu.

sleetske vježbe, javni prikaz tjelovježbenih kompozicija i simultanih grupnih vježbi; sastoj se od smišljeno sastavljenih pokreta i izvode se skladno uz muzičku pratnju. Uz naziv s.v. vremenom su prihvaćeni i drugi nazivi (tjelovježbena kompozicija, tjelovježbeni sastav, masovna vježba i dr.). S.v. se mogu izvoditi bez sprava (rekvizita) ili sa spravama (švedske klupe, ljestve, grede i dr.), odn. rekvizitima (palice, čunjevi, lopte, obruči, vesla, ljestve, puške i dr.).

sliding, (engl.), 1) atletika: klizanje, glatko pretrčavanje prepona; 2) veslanje: pokretno sjedalo u sp. čamcu.

sljepa vrata → zatvorena vrata

Sljepčević, Ranko (1900–41), bravar-mašinovoda; svestrani sportaš, nogometaš; igrač i potpredsjednik RSK Velež (Mostar). Bavio se plivanjem i biciklizmom. Radi političkog djelovanja uhapšen i ubijen od ustaša.

Sljepčević, Uroš (1921), društveno-politički i sp. radnik; bio potpredsjednik Sportsko ribolovnog saveza Hrvatske (1954–60) te potpredsjednik i predsjednik Streljačkog saveza Hrvatske (1965–81). Uz brojna priznanja i nagrade dobitnik je Trofeja Saveza za fizičku kulturu Hrvatske (1981).

slika pogodaka → površina rasturanja

Sloboda, Odbojkaški klub, Klek → Partizan, Odbojkaški klub, Klek

slobodna borba (tal. assalto; franc. assaut), mačevanje: način vježbanja za provjeravanje usvojenih tehnika, nema natjecateljski karakter. više se vrednuje kvaliteta nego broj pogodaka.

slobodna partija, 1) karambol bilijar: disciplina u kojoj se na bilo kojem dijelu stola može izvesti neograničeni br. karambolaža osim u trokutima u 4 ugla stola. Ako se bilo koja kugla zaustavi u jednom od tih uglova, igrač ima pravo samo na 1 karambolaž. tj. on mora slijedećim udarcem kuglu pokrenuti s tog mjesta; 2) šah: igra bez šah. sata i zapisivanja, služi za trening i razondou.

slobodne aktivnosti, vannastavni oblik slobodne izabranih djelatnosti učenika u sastavu pojedinih sekcija s područja općeobrazovnih predmeta i u šk. društvu za f.k. (sport, sp. rekreacija). U osnovnim školama obavezan oblik tjele. odgoja za sve učenike dva puta po 60 min tjedno.

slobodni balon, letjelica, aerostat (klasa A), slobodan u letu; može biti punjen plinom (helij, vodik ili dr.) — klasa AA ili punjen toplim zrakom — klasa AX. Kategorizacija unutar klasa vrši se prema volumenu s.b. U klasama AA i AX vode se SR. u klasi AX održava se i PS.

slobodni hendikep, konjički sport način izjednačavanja šansi na uspjeh svih konja koji sudjeluju u trci. Stručno lice (hendikeper) po svom slobodnom uvjerenju određuje teret svakom konju; prvo određuje teret najboljem konju, a ostalima ga smanjuje, ovisno o uspjesima u ranijim utrkama; u kasačkim utrkama hendikeper određuje duž. staze za svako grlo.

slobodni let, 1) zrakoplovno jedrilica: let jedrilice poslije otklapanja od vučnog užeta motornog aviona; 2) zrakoplovno modelarstvo: neupravljivi let modela potklase F 1; natjecatelj nema mogućnosti utjecanja na let modela.

SLOBODNI UDARAC (nogomet)

slobodni način rvanja → rvanje

slobodni pješak, šah: naziv za pješaka koji može slobodno napredovati jer protivničkih pješaka nema niti na njegovoj liniji, niti na susjednim linijama.

slobodni ples, umjetničko klizanje: drugi dio natjecanja plesača na ledu uz slobodno odabranu glazbu, raznih ritmova i brzina u trajanju od 4 min. Ples je sastavljen od plesnih koraka, različitih okreta i ograničenih ukrasnih elemenata. Dizanja mogu biti do visine pojasa, piruete s najviše 3 obrtaja, poskoci s najviše pola okreta, dizanja s najviše 1,5 okreta i dr. S.p. se ocjenjuje sa dvije ocjene; ocjenom za tehn. vrijednost vrednuje se teškoća, raznolikost, čistoća koraka na bridu klizaljke i sigurnost, a ocjenom za umjetnički dojam vrednuje se harmoničnost kompozicije, mekoća, držanje, originalnost i izražajnost. Ocjena za nastup u s.p. čini 50% ukupne ocjene nastupa natjecatelja na natjecanju, koje se sastoji iz obaveznog i slobodnog plesa.

slobodni sastav, umjetničko klizanje: dio natjecanja koje slijedi nakon izvođenja kratkih sastava pojedinaca i parova. S.s. žena traje 4 min. a muškaraca i parova 4 min i 30 sek. U skladu sa slobodno odabranom glazbom natjecatelji izvode elemente prema vlastitim sklonostima i znanju. Za razliku od kratkih sastava, ti se elementi mogu ponavljati, a njihovo ispuštanje može proći nezapaženo. Suci daju ocjene za tehn. vrijednost i za umjetnički dojam. Kriteriji za tehn. vrijednost su teškoće pojedinih elemenata, raznolikost, čistoća i sigurnost izvedbe. Za ocjenu umjetničkog dojma važna je usklađenost pokreta i glazbe, lakoća pokreta, držanje, originalnost i sl. Kod parova se ocjenjuje međusobna usklađenost pokreta.

slobodni udarac, 1) hokej na travi: kazna koja se izvodi kad je igra prekinuta zbog dosuđenog prekršaja, ili ako je lopta upućena od igrača protivničke ekipe — prešla poprečnu liniju igrališta. S.u. se izvodi bilo udaranjem ili guranjem lopte, i to s mjesta gdje je načinjen prekršaj; ako je lopta prešla poprečnu liniju, onda se s.u. izvodi s mjesta koje je udaljeno 14,63 m od poprečne linije i okomito mjestu izlaska lopte s igrališta. Pri izvođenju s.u. nije dozvoljeno šlencanje i lobovanje lopte; 2) nogomet: dosuđena kazna zbog namjernog prekršaja i nesportskog ponašanja igrača: u odnosu na vrstu prekršaja dosuđuje se direktni i indirektni s.u.; izvodi se s mjesta na kojem je učinjen prekršaj. Ako igrač izvodi s.u. izvan vlastitog kaznenog prostora, svi protivnički igrači moraju biti udaljeni od lopte najmanje 9,15 m. Lopta mora u trenutku izvođenja s.u. mirovati. Direkt. n. s.u. je kazna iz koje se izravno može

postići zgoditak u protivnička vrata; izvodi se u proizvoljnom smjeru s mjesta i protiv momčadi čiji je igrač namjerno učinio jedan od slijedećih mogućih prekršaja pravila nogometne igre: ako udari ili pokuša udariti protivnika nogom; ako podmetne nogu ili pokuša srušiti protivnika nogom, sagibanjem ispred ili iza njega; ako skače na protivnika i ako nasrće na protivnika na surov i opasan način; ako nasrće s leđa na protivnika koji ga ne ometa; ako udara ili pokuša udariti protivnika; ako drži protivnika; ako gura protivnika; ako igra rukom, tj. loptu nosi, za država, udara ili je odbacuje bilo kojim dijelom ruke (to se ne odnosi na vratara u vlastitom kaznenom prostoru). Pri izvođenju direktnog s.u. svi igrači protivničke momčadi moraju biti udaljeni od lopte najmanje 9,15 m. Ako je bilo koji od tih prekršaja učinjen u kaznenom prostoru od strane igrača ekipe koja se brani, dosuđuje se jedanaesterica. Indirektni s.u. je kazna iz koje se ne može izravno postići zgoditak u protivnička vrata; dosuđuje se protiv ekipe čiji igrač igra na opasan način, prigovara na odluke suca, namjerno ometa protivnika koji ne igra loptom, napada vratara kada nije u posjed lopte, zatim ako vratar učini više od 4 koraka s loptom u ruci i ako vratar odugovlači s predajom lopte u igru. Indirektni s.u. izvodi se s mjesta gdje je učinjen prekršaj u proizvoljnom smjeru. Pri izvođenju indirektnog s.u. svi protivnički igrači moraju biti udaljeni od lopte najmanje 9,15 m. osim ako se takav udarac izvodi u blizini vrata, kada je udaljenost do vrata manja od 9,15 m. U tom primjeru igrači obrambene momčadi smiju stajati na poprečnoj liniji između stupova (odn. najmanje 9,15 m od lopte na drugom dijelu igrališta); 3) ragbi: dosuđuje se nakon priznatog slobodnog hvatanja (mark); izvodi se s mjesta gdje je lopta uhvaćena. S. u mora izvesti igrač koji je uhvatio loptu bilo kojim udarcem. Suigrači moraju zauzeti položaj iza igrača koji izvodi s.u.: lopta mora proći mjesto gdje je uhvaćena.

slobodno bacanje, 1) hazena: kazna koja se dosuđuje za neke prekršaje pravila igre: nepravilno izvođenje početnog bacanja; nepravilno ubacivanje lopte u igru — izbacivanje iz vratarovog prostora, ubacivanje i kazneno bacanje; nošenje lopte više od 3 koraka; držanje lopte duže od 3 sek; uzastopno bacanje lopte uvis iznad glave više od 3 puta; dodavanje lopte suigračici koja je bila postavljena na udaljenosti manjoj od 2 m; prekoračenje u zabranjenu zonu; prestupanje linije vratarovog prostora u trenutku bacanja lopte na vrata; približavanje na manje od 4 m mjestu odakle se izvodi početno bacanje, izbijanje lopte od protivnice; namjerno udaranje ili zaustavljanje